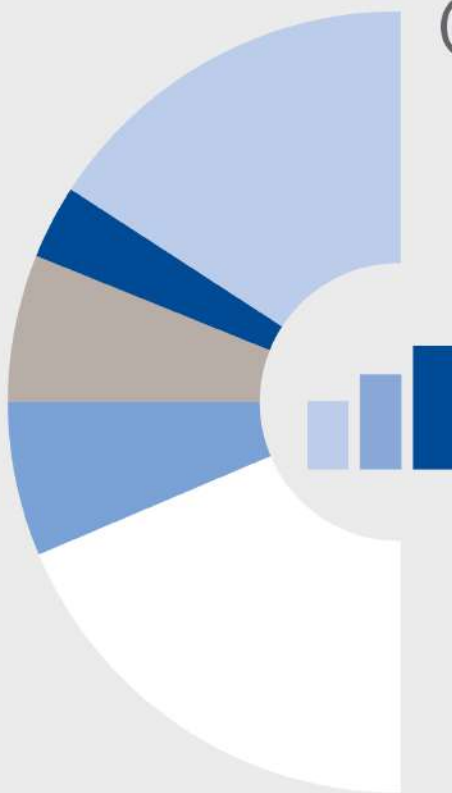

ESTUDIS MONOGRÀFICS CAMBRA 2

Impacte econòmic del dèficit d'inversió en infraestructures de l'Estat a Catalunya

13 de desembre de 2019

Cambra de Comerç de Barcelona

GABINET D'ESTUDIS

1. Índex

Balanç 2001-2018

- La inversió en infraestructures de transport no-executada per l'Estat a Catalunya.
- Impacte socioeconòmic de la no-execució de la inversió de l'Estat a Catalunya.
- La distribució territorial de la inversió per tipus d'infraestructures segons la demanda i ús.

Visió 2030

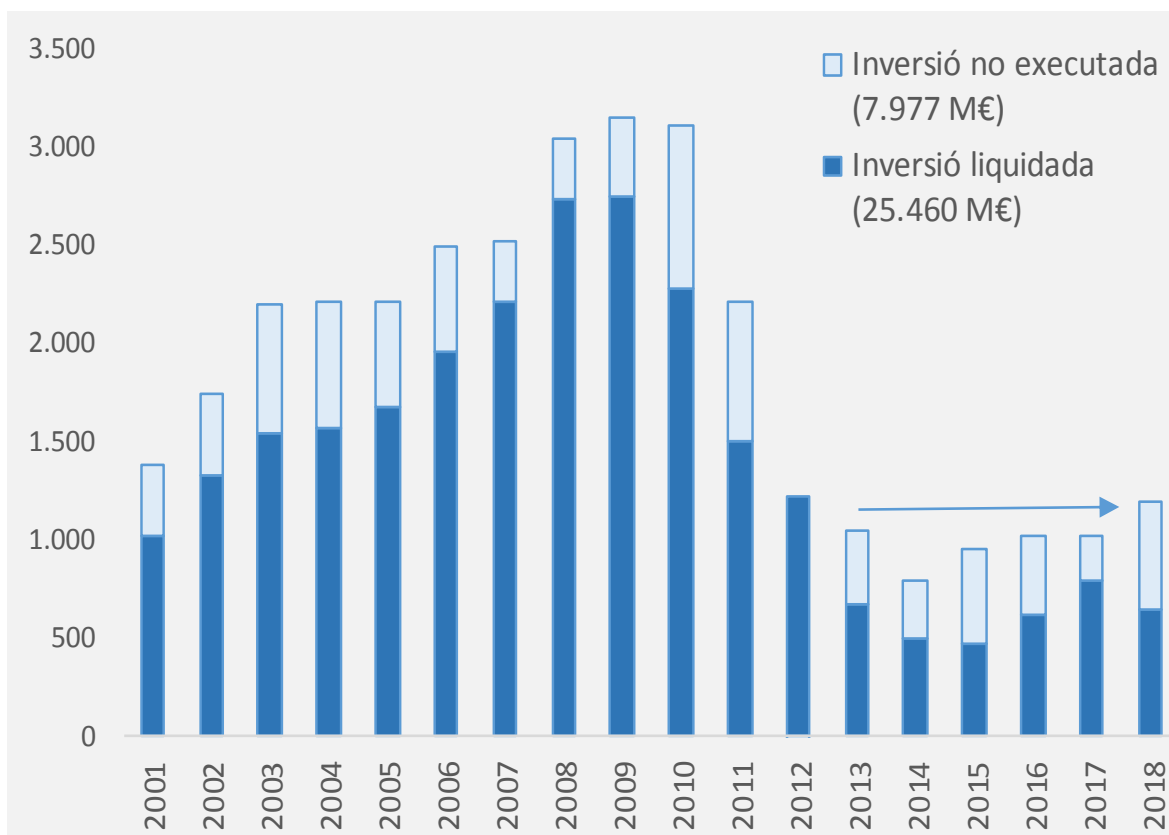
- Projectes prioritaris 2020-2030.
- Objectiu d'inversió pública en el període 2019-2030 per eliminar el dèficit d'estoc de capital en infraestructures.

2. La inversió en infraestructures no-executada per l'Estat

@presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Inversió en infraestructures del grup Foment a Catalunya

Milions d'euros

Font: Anuaris del Ministeri de Foment fins al 2017 i IGAE el 2018

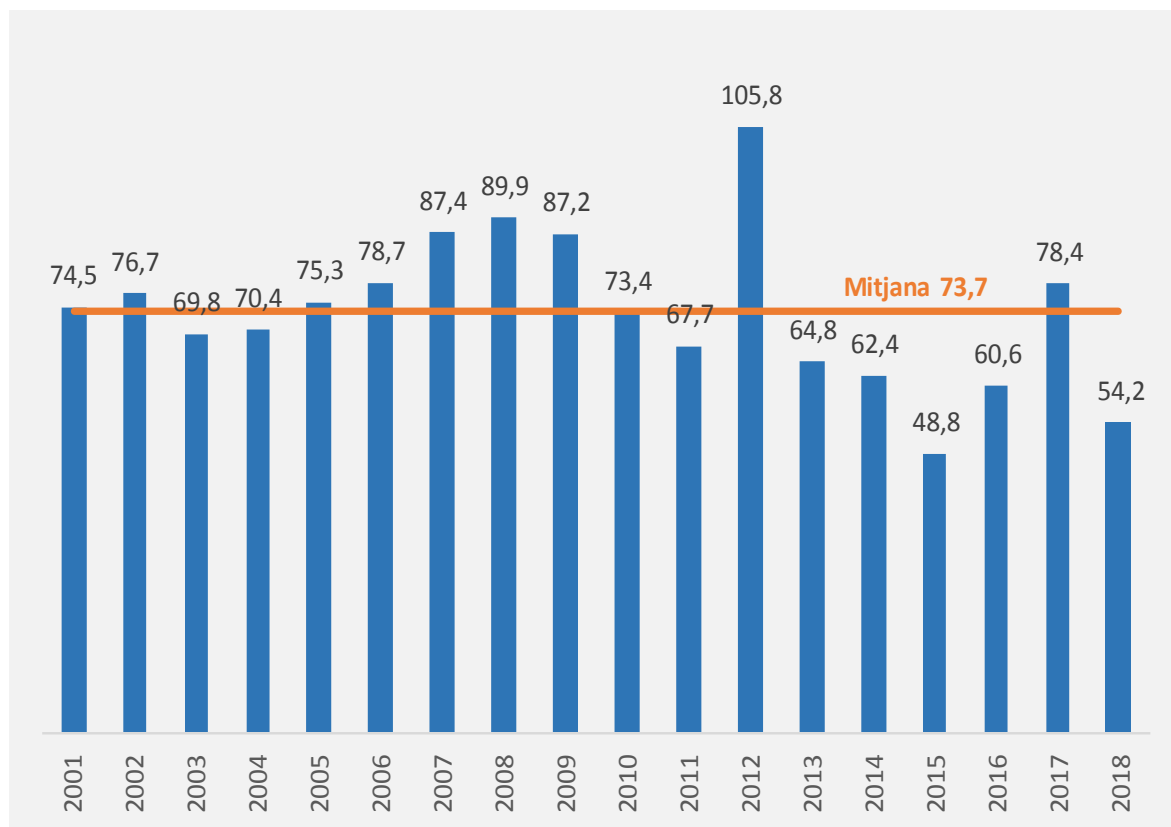
- L'Estat ha deixat d'invertir en infraestructures a Catalunya gairebé 8.000 M€ que estaven pressupostats.
- La inversió es manté en nivells mínims, malgrat la recuperació econòmica i l'augment de la recaptació impositiva de l'Estat a Catalunya (+19%) entre 2014 i 2018.

3. Grau d'execució de la inversió en infraestructures a Catalunya

 @presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Grau d'execució (inversió executada / inversió pressupostada)

En %

- El grau d'execució ha estat del 73,7% de mitjana en 2001-2018, per tant, s'ha deixat d'invertir una quarta part de la inversió pressupostada.
- El 2018, el grau d'execució és només el 54%, una de les dades més baixes de la sèrie històrica.

Font: Anuaris del Ministeri de Foment fins al 2017 i IGAE el 2018

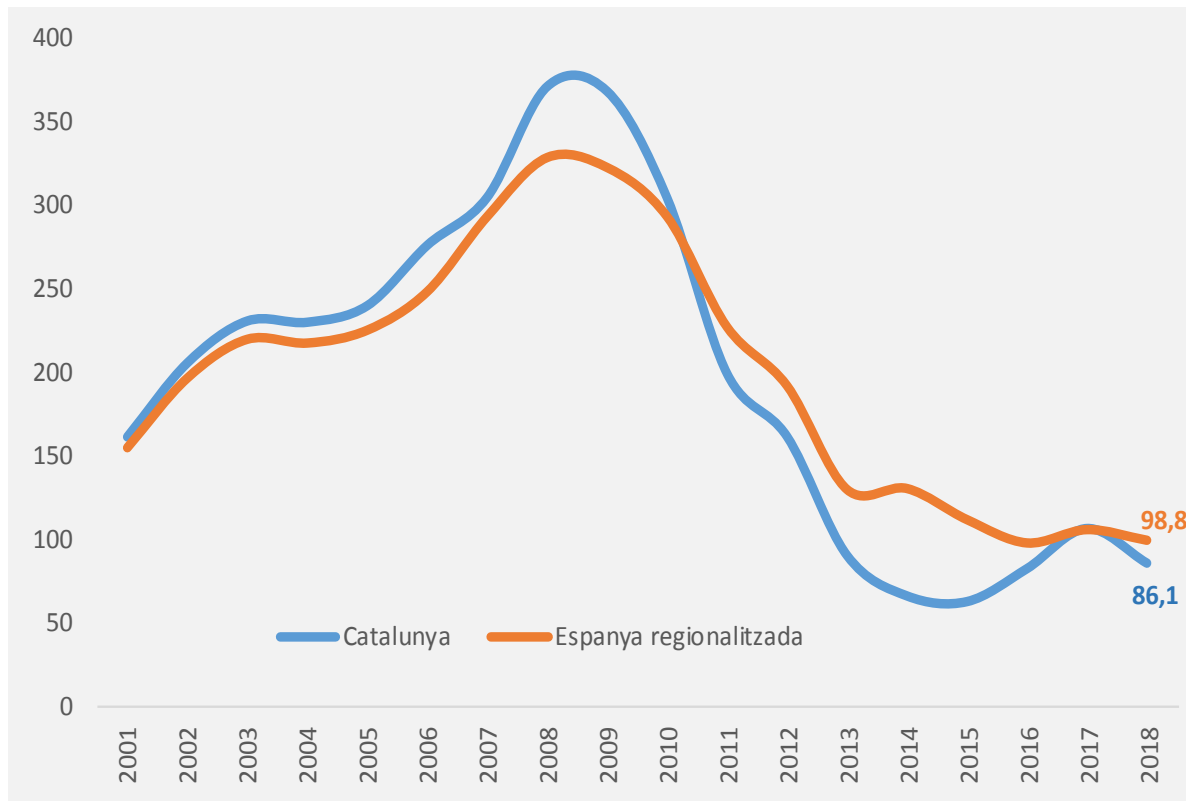

4. La inversió en infraestructures per habitant

[@presscambracn](#) | [#CAT3040](#) | [#Infraestructures19](#)

Inversió del grup Foment per habitant

En euros

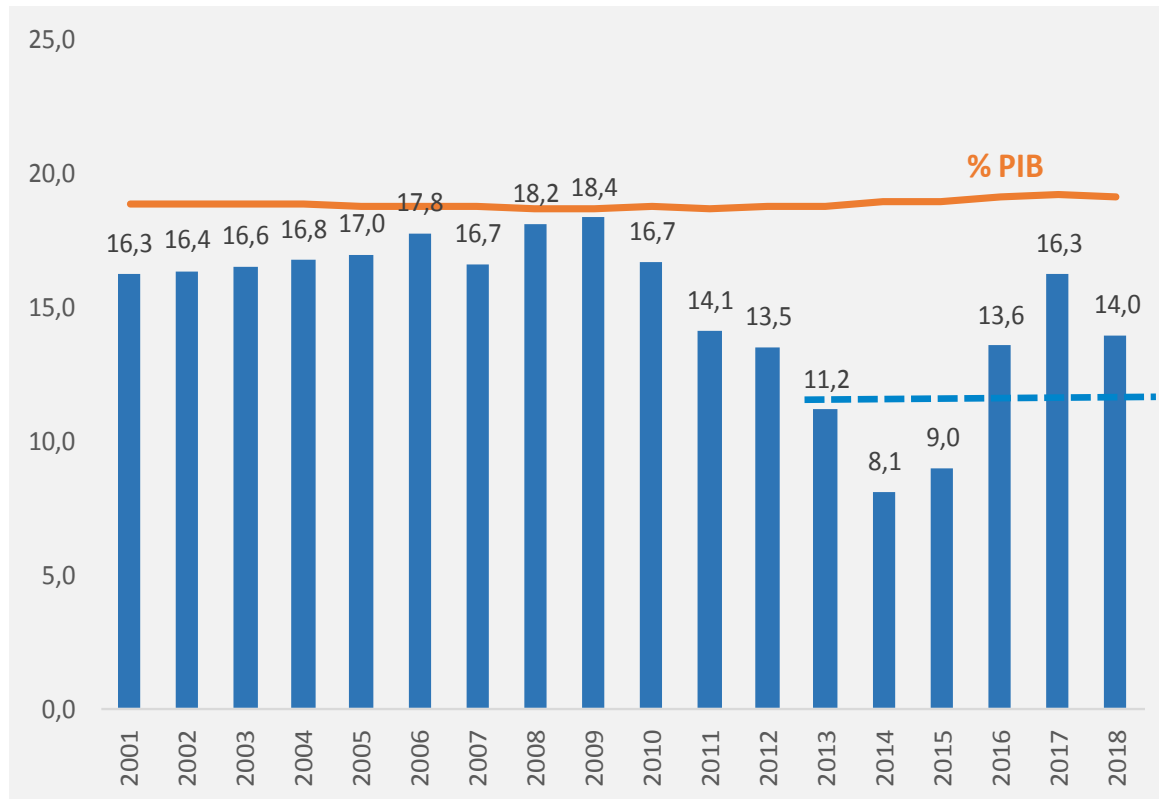
Durant el 2011-2018, l'Estat ha invertit en infraestructures de mitjana 107 euros anuals per català, mentre que al conjunt de comunitats és de 136 euros, un 27% més.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Foment, IGAE i INE

5. El percentatge d'inversió en infraestructures de l'Estat a Catalunya

[@presscambrabcn](#) | [#CAT3040](#) | [#Infraestructures19](#)

Percentatge de la inversió del grup Foment a Catalunya sobre el total regionalitzat En %

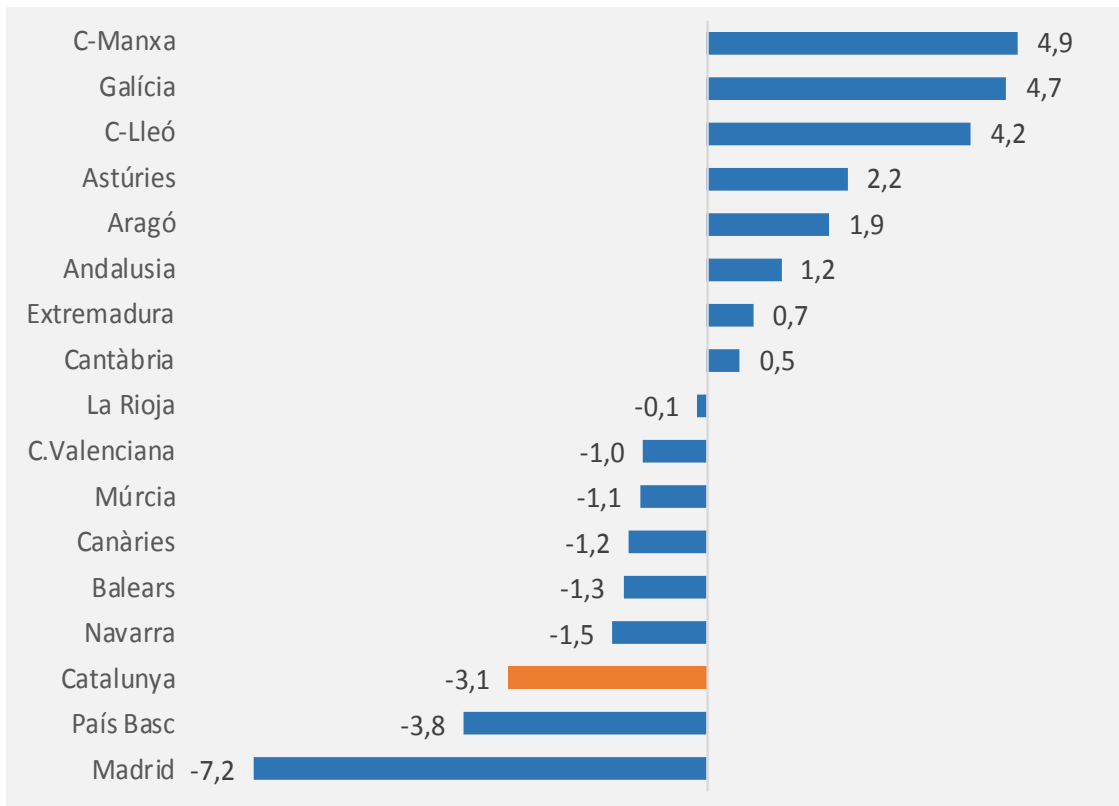
Catalunya ha perdut pes en la distribució de la inversió estatal a la sortida de la crisi: únicament rep el 12% en 2013-2018 (enfrent d'un 16,5% en el període 2001-2012), molt per sota del 19% de pes en el PIB i també del 16% en població.

Font: Elaboració pròpia a partir del Ministeri de Foment, IGAE i INE

6. El dèficit/superàvit d'inversió en infraestructures per comunitats

 @presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Dèficit / Superàvit d'inversió en infraestructures en relació amb el pes econòmic 2001-2018 Punts percentuals

Nota: es calcula com la diferència entre el pes que representa cada comunitat en el PIB espanyol i el pes que representa en la inversió del Grup Foment regionalitzable. Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Foment, IGAE i INE

Catalunya és la comunitat amb un major dèficit acumulat d'inversió estatal en infraestructures en relació al seu PIB (consideracions a banda del País Basc i Madrid).

7. Metodologia impacte econòmic

@presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Impacte econòmic amb taules input-output

$$\text{IMPACTE TOTAL} = \text{IMPACTE DIRECTE} + \text{IMPACTE INDIRECTE} + \text{IMPACTE INDUÏT}$$

IMPACTE DIRECTE

Generació de facturació, VAB i ocupació com a conseqüència directa de l'activitat generada per la inversió en infraestructures

IMPACTE INDIRECTE

Efecte derivat de les relacions intersectorials que es generen fruit de la demanda de béns i serveis per poder dur a terme la inversió

IMPACTE INDUÏT

Augment de la producció derivat de la part de les rendes del treball, generades directament i indirectament, que es destinen al consum de béns i serveis

Amb aquesta metodologia es pretén quantificar la pèrdua econòmica per la no-execució de 8.000 M€ d'inversió de l'Estat a Catalunya (9.451 M€ a preus de 2018), en termes de PIB, ocupació, facturació, rendes del treball i ingressos fiscals.

8. Resultats: impacte econòmic de la no-execució de la inversió a Catalunya

@presscambracn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Impacte econòmic d'una inversió en infraestructures a Catalunya de 9.451 M€

Milions € i llocs de treball equivalents a temps complet

	Facturació	Valor afegit brut	Ocupació	Rendes salarials	Recaptació del sector públic	
Impacte directe	9.451	4.574	59.556	2.307	COTITZACIONS	1.780
Impacte indirecte	8.117	2.343	36.961	1.045	IRPF	772
Impacte induït	2.171	1.134	14.983	424	IVA	523
TOTAL IMPACTE	19.739	8.052	111.501	3.776	IMPOST SOCIETATS	820
					TOTAL	3.895

Si l'Estat hagués executat el 100% de la inversió pressupostada en infraestructures de transport a Catalunya, l'economia catalana hauria rebut el conseqüent impacte macroeconòmic:

- Hauria generat gairebé 20.000 M€ de facturació addicional a Catalunya;
- Hauria contribuït al PIB de Catalunya en 8.000 M€ (**el 3,3% del PIB català**);
- Hauria permès crear/mantenir 111.501 llocs de treball a temps complet;
- Hauria generat 3.776 M€ en rendes salarials;
- Hauria generat 3.895 M€ en rendes fiscals i cotitzacions.

Per 1M€ d'inversió:
 +0,85 M€ PIB
 +12 llocs de treball

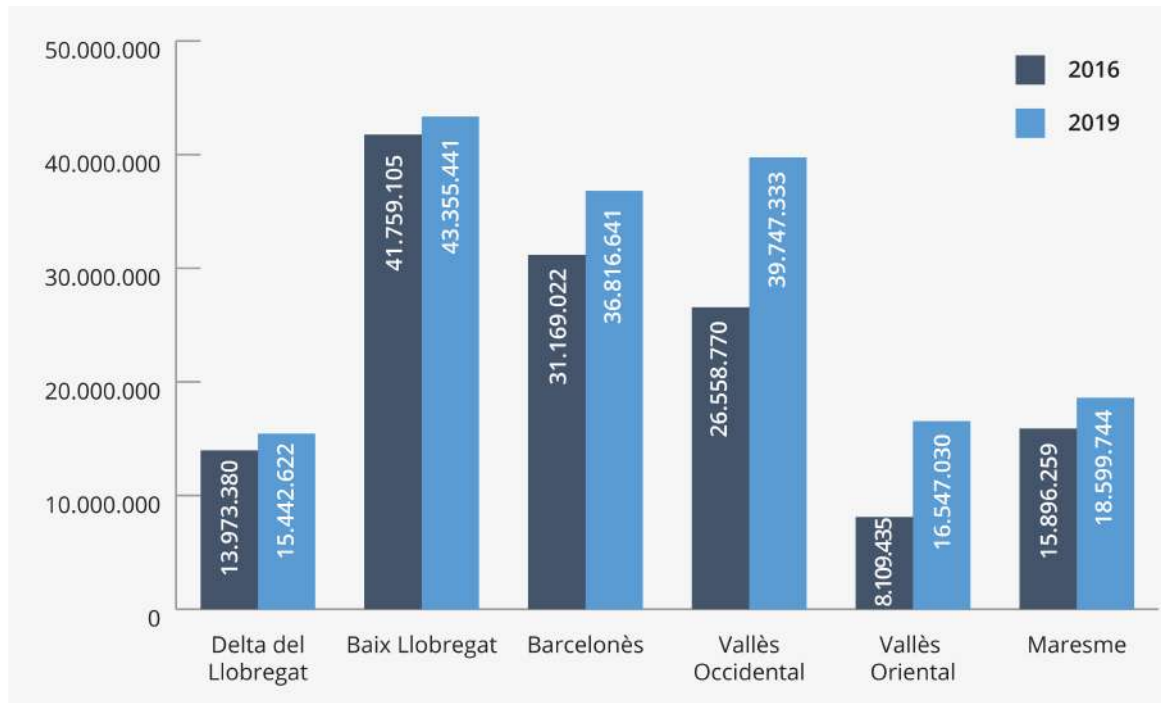
Font: elaboració pròpia

9. Altres impactes: congestió xarxa viària

[@presscambrabcn](#) | [#CAT3040](#) | [#Infraestructures19](#)

Cost econòmic de la congestió per corredor. Euros / any.

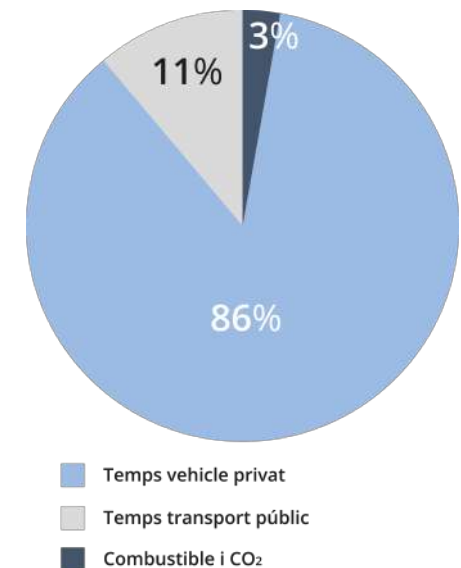
Els costos de la congestió als accessos de Barcelona s'estimen en 690.000 € al dia (550.000 € al 2016), equivalents a 169 M€ a l'any (137 M€ l'any 2016), el que representa un increment del 23%.

Font: RACC, 2019

La congestió afecta més de 320.000 persones cada dia i socialment perdem 63.000 hores.

Distribució del cost de la congestió

10. Altres impactes: accidentalitat per manca d'actuació a la xarxa viària

 @presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Tres tipus d'actuacions per reduir l'accidentalitat a les carreteres convencionals:

a) Per a trams amb elevada **accidentalitat per sortida de via** es proposa com a solució dissenyar **carreteres que perdonen** els errors humans durant la conducció.

Trams identificats: B-204, C-251, C-31, C-35, C-66 i N-340.

b) Per als **trams de via d'especial perillositat** es proposen millores de baix cost relacionades amb la **seguretat viària**.

Sense trams identificats a la xarxa viària catalana.

c) Per als trams de via amb **accidentalitat per impacte frontal i fronto-lateral** es proposa implantar **carreteres 2+1**.

Trams identificats: C-31, C-55, C-58, C-66 i N-340.

Amb una inversió de només 89 milions d'euros en un total de 95 km de carreteres convencionals s'aconseguirien evitar 11 morts i 28 ferits cada tres anys a la xarxa viària catalana.

Font: AEC i SEOPAN, 2017

11. Altres impactes: retards per incidències a la xarxa ferroviària, especialment de Rodalies

 @presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Incidències a Rodalies. Elements afectats

Octubre 2013 – setembre 2015

	Incidències		Viatgers	
Xarxa ferroviària (ADIF)	407	52,4%	1.863.485	58,7%
<i>Senyalització</i>	254	32,7%	1.129.463	35,6%
<i>Electrificació / catenària</i>	87	11,2%	472.465	14,9%
<i>Electrificació / subministrament</i>	18	2,3%	40.659	1,3%
<i>Telecomunicacions</i>	1	0,1%	260	0,0%
<i>Via i infraestructura</i>	47	6,0%	220.638	7,0%
Material mòbil i operacions (RENFE)	224	28,8%	634.905	20,0%
Restricció a la circulació	146	18,8%	673.684	21,2%
<i>Atropellament</i>	97	12,5%	435.957	13,7%
<i>Altres</i>	45	5,8%	179.070	5,6%
<i>Obres</i>	4	0,5%	58.657	1,8%
TOTAL	777	100%	3.172.074	100%

Tot i tractar-se d'un servei públic essencial per a la mobilitat quotidiana, no es publiquen dades de qualitat del servei de forma sistemàtica.

Només es va fer públic un informe del període comprès entre octubre del 2013 i setembre del 2015, amb 777 incidències i més de 3 milions de viatgers afectats.

Els dèficits d'inversió d'ADIF condicionen més la prestació del servei de Rodalies que els de Renfe.

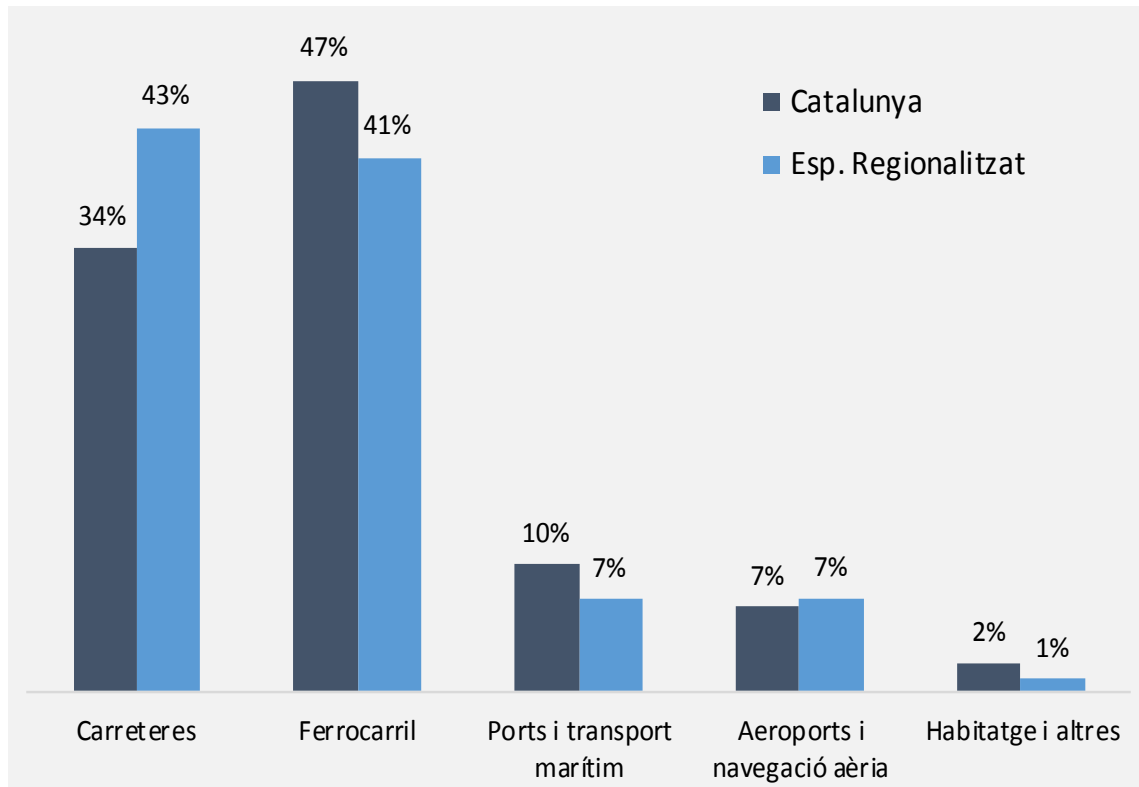
Font: El Punt Avui (4 de març de 2016)

12. Distribució de la inversió de l'Estat per tipus d'infraestructura

 @presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Distribució de la inversió per tipus d'infraestructura. Mitjana 2013-2017. En percentatge

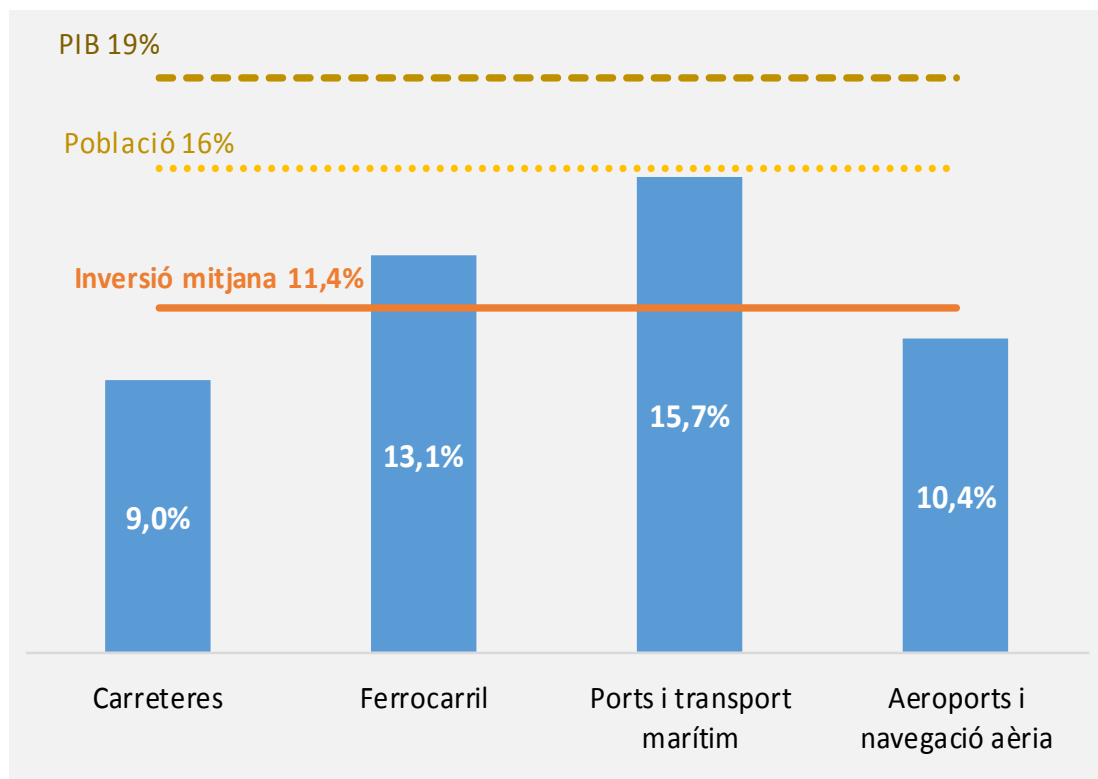

La inversió en transport ferroviari és la que té un pes més elevat en el total de Catalunya (el 47% del total), seguida per la inversió en carreteres (34%). Al conjunt de l'Estat és justament al contrari.

13. Percentatge d'inversió en infraestructures per tipologia sobre l'estatal regionalitzat

@presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Percentatge d'inversió en infraestructures per tipologia sobre l'estatal regionalitzat. Mitjana 2013-2017. En percentatge

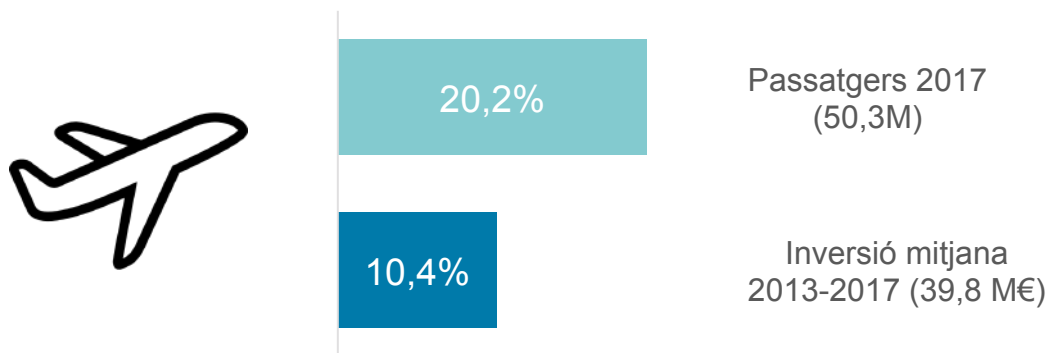
Catalunya ha rebut un percentatge d'inversió en les quatre categories de transport per sota del seu pes en el PIB i en la població espanyola, durant el període 2013-2017.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Foment

14. Inversió en infraestructures aeroportuàries

 @presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Inversió en aeroports i nombre de passatgers als aeroports de Catalunya. En percentatge sobre el total estatal

Catalunya és la 15a. comunitat en inversió per passatger (només Múrcia i València per darrera).

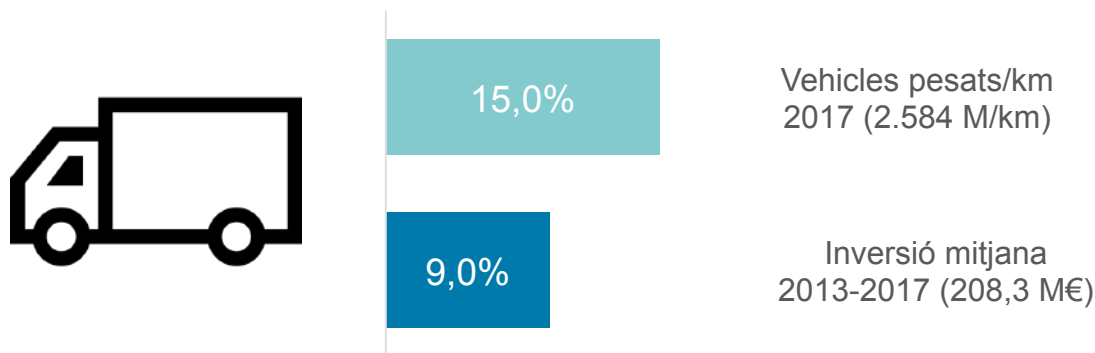
INVERSIÓ ANUAL PER PASSATGER:
0,8 € Catalunya
1,5 € Espanya (2,6 € Madrid)

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Foment

15. Inversió en infraestructures viàries

@presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Inversió en carreteres i nombre de vehicles pesats que transiten a Catalunya. En percentatge sobre el total estatal

Catalunya és la 11a. comunitat de les 13 que tenen carreteres de l'Estat en inversió per vehicle pesat (només València i Extremadura per darrera).

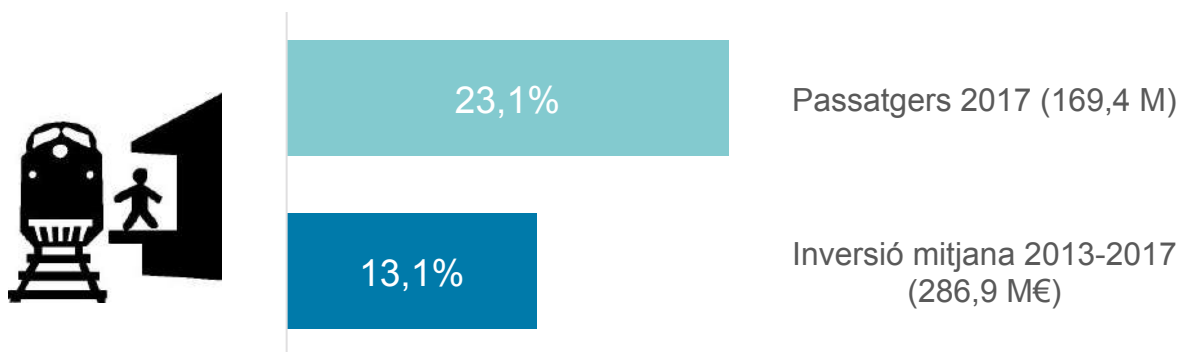
INVERSIÓ ANUAL PER VEHICLE PESAT:
0,08 € Catalunya
0,13 € Espanya

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Foment

16. Inversió en infraestructures ferroviàries

@presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Inversió en ferrocarril i nombre de passatgers (llarga i mitjana distància i rodalies) a Catalunya. En percentatge sobre el total estatal

A més, Catalunya concentra el 20,9% de les mercaderies ferroportuàries embarcades i desembarcades als Ports estatals.

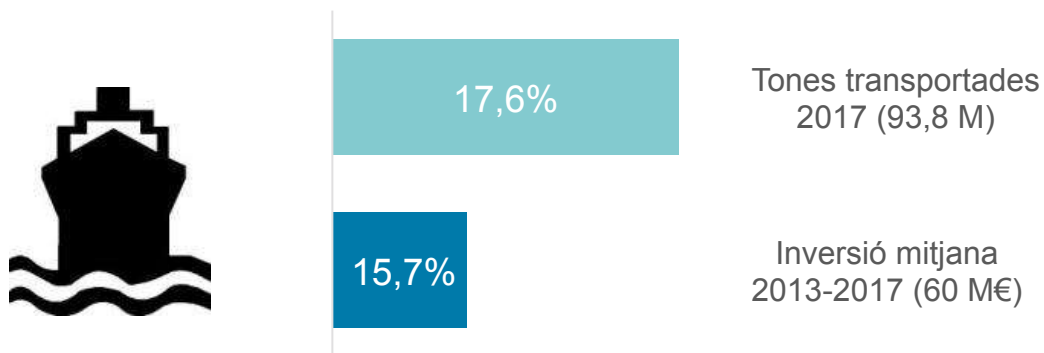
INVERSIÓ ANUAL PER PASSATGER:
1,7 € Catalunya
3,0 € Espanya

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Foment

17. Inversió en infraestructures portuàries

 @presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Inversió en ports i tones de mercaderia transportada als ports de Catalunya. En percentatge sobre el total estatal

INVERSIÓ ANUAL PER TONA TRANSPORTADA:
0,64 € Catalunya
0,72 € Espanya

Catalunya és la 7a. comunitat de les 11 que tenen port en inversió per tona transportada.

És important que es complementi amb inversió en accessos terrestres als ports.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Foment

18. Índex

 @presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Balanç 2001-2018

- La inversió en infraestructures de transport no-executada per l'Estat a Catalunya.
- Impacte socioeconòmic de la no-execució de la inversió de l'Estat a Catalunya.
- La distribució territorial de la inversió per tipus d'infraestructures segons la demanda i ús.

Visió 2030

- Projectes prioritaris 2020-2030.
- Objectiu d'inversió pública en el període 2019-2030 per eliminar el dèficit d'estoc de capital en infraestructures.

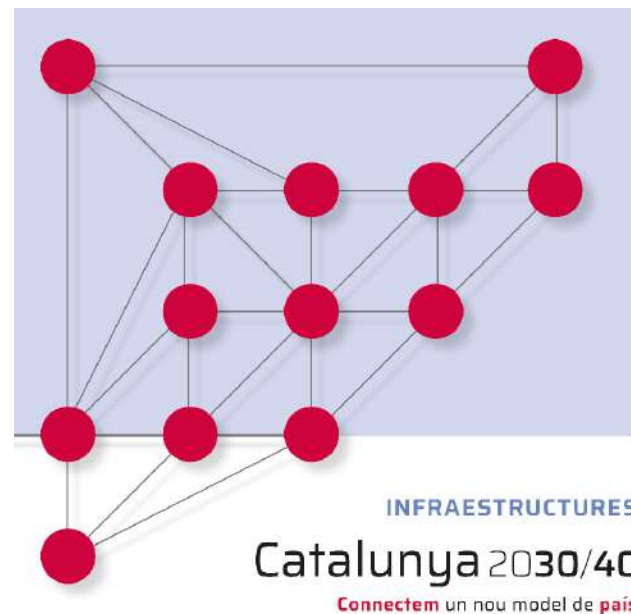
19. Projectes prioritaris 2020-2030

@presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Llistat de projectes prioritaris de la Comissió d'Ordenació del Territori del Consell de Cambres de Catalunya

Inversió total estimada	15.200 M€	
<i>Xarxa viària</i>	<i>5.230 M€</i>	<i>34,4%</i>
<i>Xarxa ferroviària de mercaderies</i>	<i>980 M€</i>	<i>6,4%</i>
<i>Xarxa ferroviària de passatgers</i>	<i>5.270 M€</i>	<i>34,6%</i>
<i>Ports</i>	<i>1.300 M€</i>	<i>8,5%</i>
<i>Aeroports</i>	<i>1.880 M€</i>	<i>12,4%</i>
<i>Centrals logístiques</i>	<i>560 M€</i>	<i>3,7%</i>

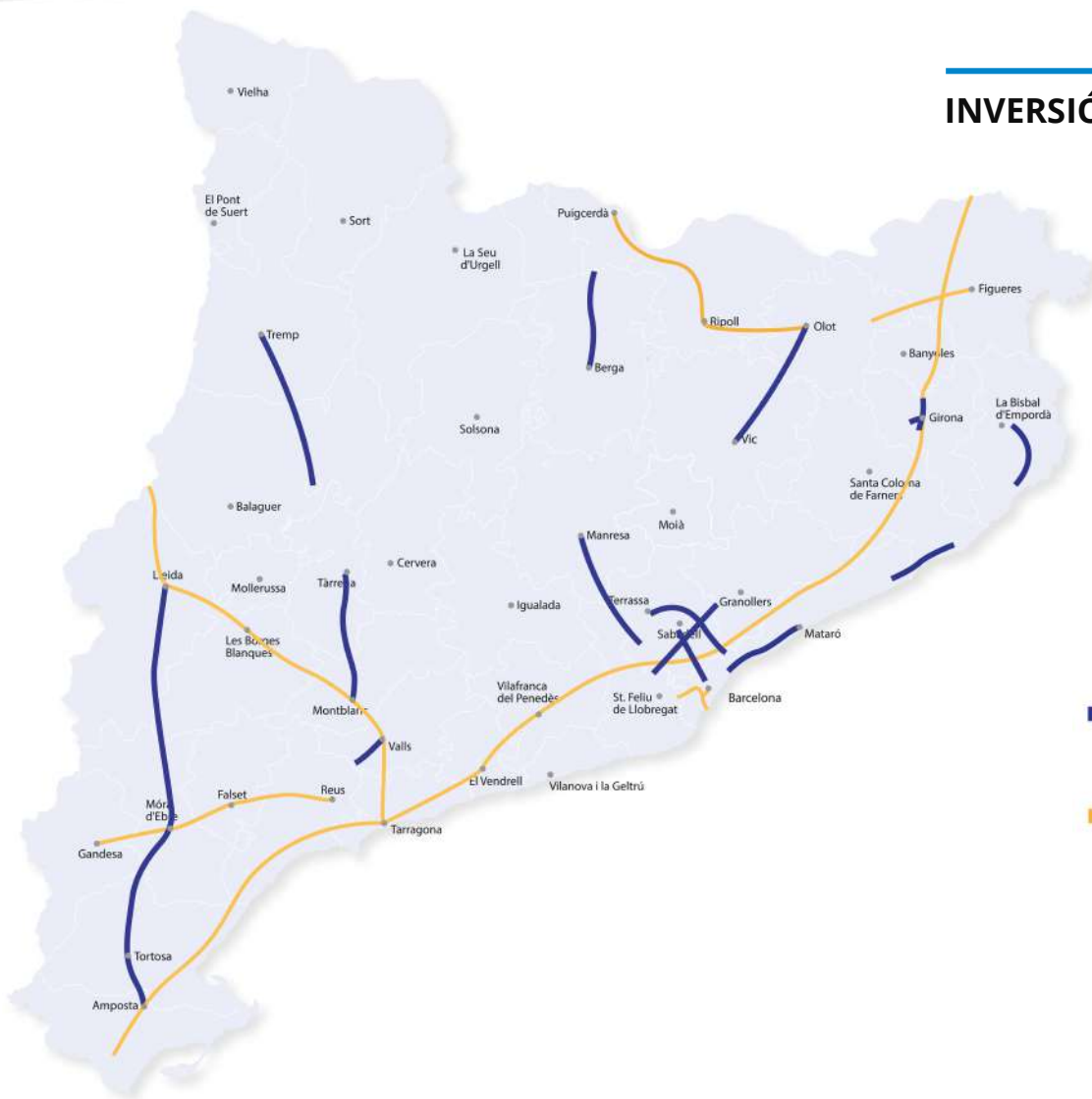
Per a una Catalunya en xarxa les prioritats passen per la xarxa ferroviària de passatgers i per la xarxa viària.

20. Projectes prioritaris 2020-2030

@presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

INVERSIÓ ESTIMADA A LA XARXA VIÀRIA: 5.230 M€

Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya

Ministeri de Foment del Govern d'Espanya

21. Projectes prioritaris 2020-2030

 @presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

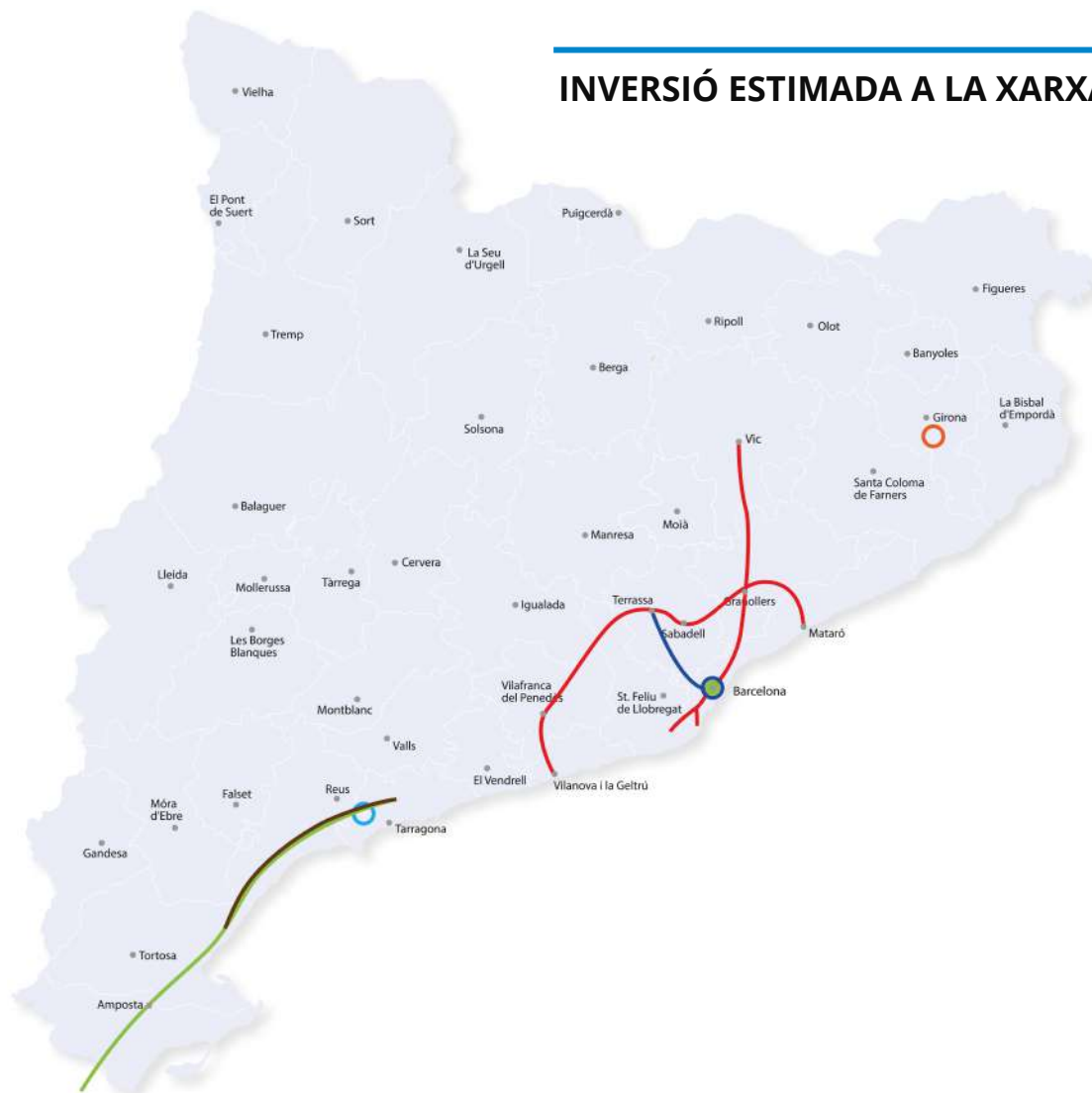
INVERSIÓ ESTIMADA A LA XARXA FERROVIÀRIA DE MERCADERIES: 980 M€

22. Projectes prioritaris 2020-2030

 @presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

INVERSIÓ ESTIMADA A LA XARXA FERROVIÀRIA DE PASSATGERS: 5.270 M€

- Nova plataforma d'alta velocitat entre Tarragona i Castelló, amb doble via d'ample UIC.
- Ampliació de la xarxa de rodalia de Barcelona:
 - Soterrament de l'Hospitalet de Llobregat i intercanviador de la Torrassa (explotació costa-costa i interior-interior).
 - Nou accés ferroviari a l'aeroport de Barcelona.
 - Desdoblament Montcada – Vic.
 - Túnel de Montcada.
 - Nova línia orbital ferroviària.
- Desdoblament complet del tram Vandellòs – Perafort del Corredor Mediterrani i connexió amb la línia d'alta velocitat.
- Nova estació intermodal del Camp de Tarragona.
- Finalització del tram central de les línies L9 i L10.
- Nova estació a l'aeroport de Girona sobre la línia d'alta velocitat.
- Ampliació de la xarxa de rodalia de Barcelona:
 - Connexió de la línia del Vallès amb la línia Llobregat - Anoia.
 - Nova connexió ferroviària a Barcelona des dels Vallès.

23. Projectes prioritaris 2020-2030

[@presscambrabcn](#) | [#CAT3040](#) | [#Infraestructures19](#)

INVERSIÓ ESTIMADA ALS PORTS: 1.300 M€
INVERSIÓ ESTIMADA A LES CENTRALS LOGÍSTIQUES: 560 M€
INVERSIÓ ESTIMADA ALS AEROPORTS: 1.880 M€

Red Circle: Finalització de les obres d'ampliació dels ports de Barcelona i Tarragona.

Nous accessos terrestres, tan viaris com ferroviaris, als ports de Barcelona i Tarragona.

Gestió individualitzada dels ports de Barcelona i Tarragona.

Blue Circle: Revisió del pla director de l'aeroport de Barcelona.

Gestió individualitzada per a l'aeroport de Barcelona i traspàs dels altres aeroports d'interès general (Girona, Reus i Sabadell)

Plans directors de Girona, Reus i Sabadell.

Ciutat aeroportuària de l'aeroport de Barcelona.

Green Circle: Plataforma ferroviària intermodal del Far d'Empordà / Vilamalla, adjacent a l'actual plataforma logística LOGIS Empordà.

Blue Circle: Terminals ferroviàries del port de Barcelona i la Llagosta.

Light Green Circle: ZAL Tarragona.

Orange Circle: Plataforma logística del Penedès.

Yellow Circle: Segona CIM de l'RMB.

Purple Circle: Compleció de la CIM el Camp i nou centre a Montblanc.

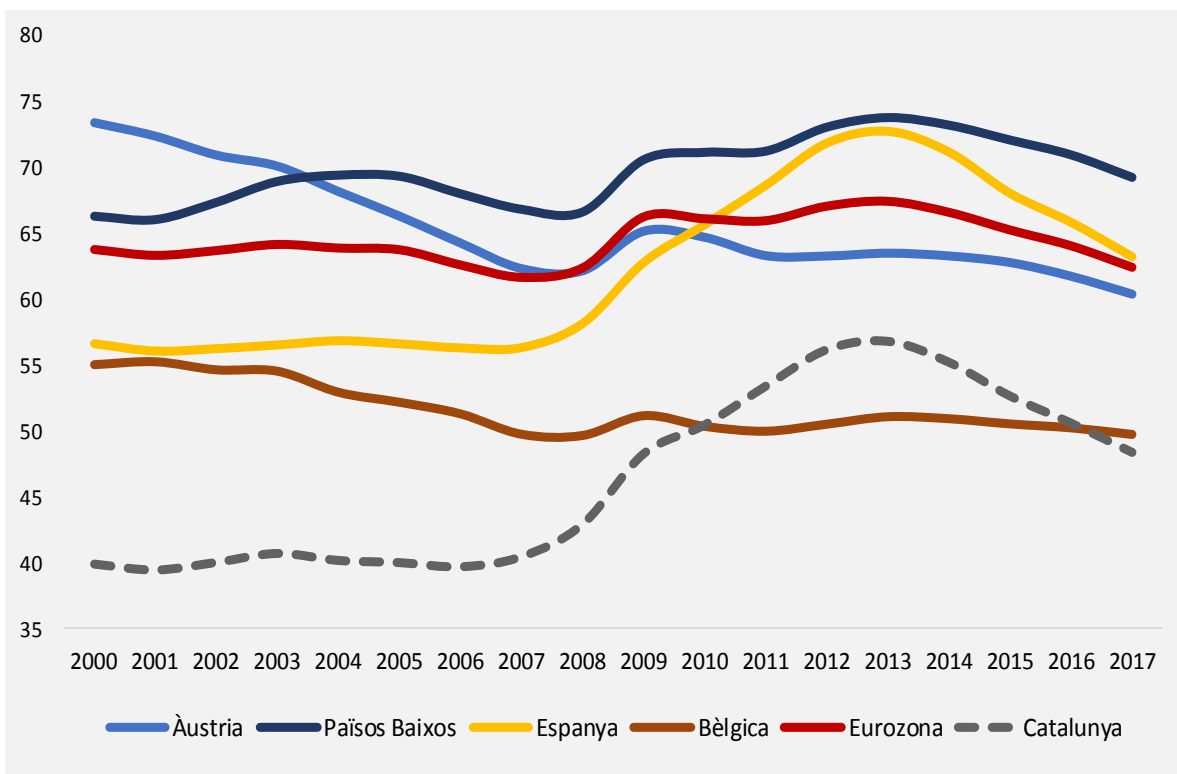
Brown Circle: LOGIS Ebre.

24. Estoc de capital públic en % del PIB

@presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Estoc de capital públic net per països

En % del PIB de cada economia

Catalunya presenta un dèficit d'estoc de capital públic en % del PIB respecte a la mitjana espanyola i l'Eurozona.

Font: Investment and Capital Stock Dataset, 1960-2017, FMI. Catalunya: Estimació a partir de Fundació BBVA-IVIE

25. Estoc de capital net en infraestructures

 @presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

Estoc de capital net en infraestructures a Espanya i Catalunya

En milers d'euros

	ESP	CAT	CAT/ESP (%)
2000	241.682.045	32.449.490	13,4
2001	251.506.810	33.714.104	13,4
2002	262.335.497	35.507.462	13,5
2003	275.324.922	37.687.190	13,7
2004	281.669.238	38.436.764	13,6
2005	289.669.920	39.846.196	13,8
2006	298.974.573	41.406.992	13,8
2007	310.621.904	43.631.839	14,0
2008	323.501.425	46.895.237	14,5
2009	340.298.563	51.470.394	15,1
2010	349.634.299	53.684.813	15,4
2011	352.368.245	54.994.227	15,6
2012	351.648.869	55.459.652	15,8
2013	347.200.917	54.635.925	15,7

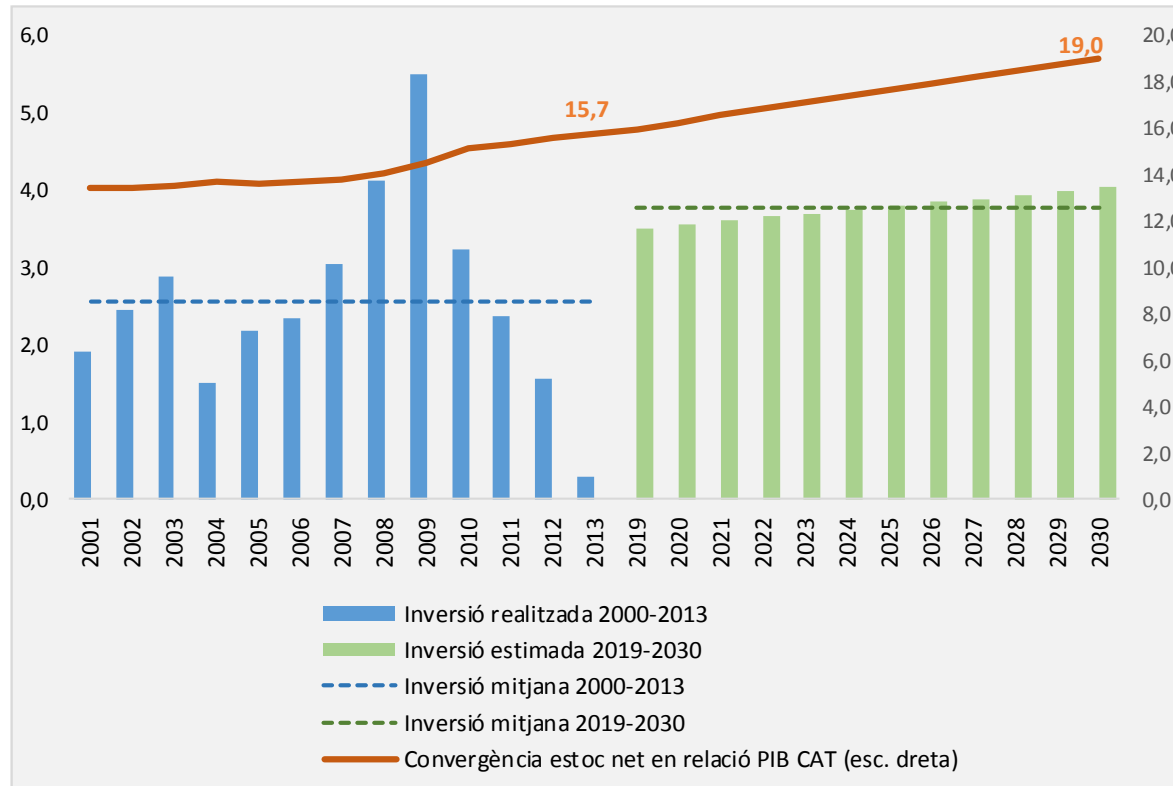
Catalunya només representa el 15,7% de l'estoc de capital net en infraestructures del total de l'economia espanyola.

26. Inversió bruta 2019-2030 per eliminar el dèficit d'estoc de capital en infraestructures a Catalunya

[@presscambrabcn](#) | [#CAT3040](#) | [#Infraestructures19](#)

Inversió bruta en infraestructures a Catalunya necessària per assolir el 19% de l'estoc de capital en infraestructures de l'Estat el 2030.

Milers de milions d'euros (eix eq.) i % cat / esp (eix dret)

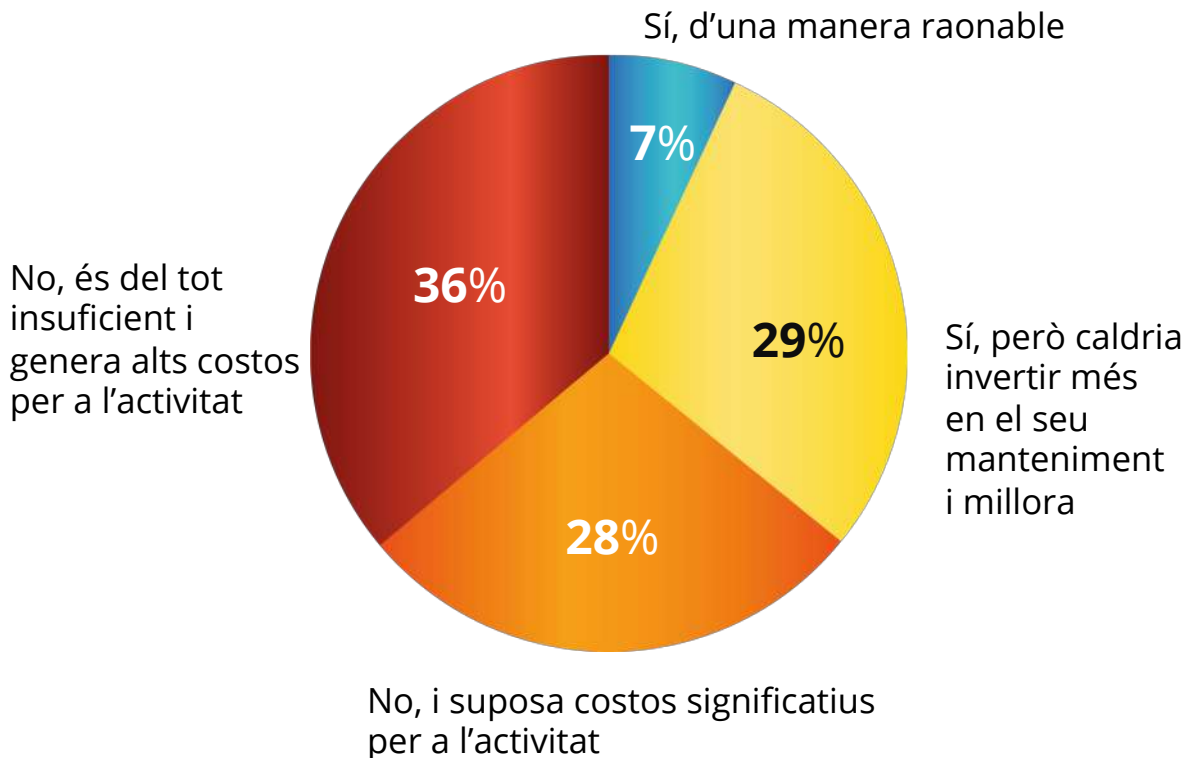
Catalunya requereix una inversió de 45.333 M€ per eliminar el dèficit d'infraestructures l'any 2030 (3.800 M€ anuals de 2019 a 2030), per tal d'arribar al 19% del pes a l'Estat.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de Fundació BBVA-IVIE i INE

27. Consulta Cambra (resultats parcials)

[@presscambrabcn](#) | [#CAT3040](#) | [#Infraestructures19](#)

Les infraestructures de transport a Catalunya (viàries, ferroviàries, ports i aeroports) donen una resposta satisfactòria al dia a dia de la vostra activitat econòmica?

El 64% de les respostes rebudes considera molt insatisfactòria la qualitat del servei rebut per l'actual xarxa d'infraestructures de transport a Catalunya.

I un 29% més valora negativament el seu estat de conservació.

28. Reflexions finals

 @presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

- 1. Catalunya està perdent posicions en el repartiment de la inversió estatal a la sortida de la crisi malgrat ser una de les economies més dinàmiques en aquest període.** L'Estat espanyol ha invertit únicament l'11,4% en el període 2013-2017, enfront d'un 16,5% de mitjana en el període anterior (2001-2012).
- 2. L'Estat hauria d'invertir a Catalunya, com a mínim, en funció de la demanda i ús de les infraestructures:** el 12% del trànsit de vehicles per carretera estatal (15% els pesats), el 23% del trànsit de passatgers ferroviari, el 20% de passatgers dels aeroports espanyols, i el 18% del trànsit portuari de mercaderies. Però Catalunya rep una inversió inferior al seu ús en totes quatre categories.
- 3. Si no es garanteix una distribució de la inversió d'acord amb criteris d'eficiència i de demanda, s'està perjudicant la competitivitat i el potencial de creixement de l'economia catalana i, per extensió, de l'espanyola.**

29. Reflexions finals

 @presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

- 3. Catalunya ha tingut una pèrdua del 3,3% del PIB i de vora els 111.500 ocupats perquè l'Estat no ha executat 8.000 M€ durant el període 2001-2018 (9.451 M€ a preus de 2018).**
- 4. Als impactes macroeconòmics caldria afegir els impactes microeconòmics, que són les **conseqüències directes sobre la qualitat de vida de la població causades per la congestió de la xarxa viària, l'accidentalitat per manca d'execució d'actuacions o els retards per incidències a la xarxa ferroviària, especialment de Rodalies.****

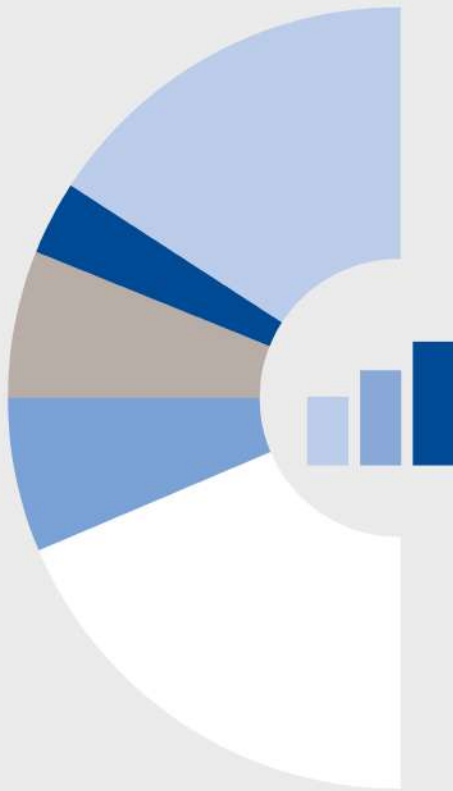
29. Reflexions finals

 @presscambrabcn | #CAT3040 | #Infraestructures19

- 5. La inversió bruta en infraestructures hauria de ser al voltant dels 3.800 milions d'euros anuals entre el 2019 i 2030, amb un volum total d'inversió acumulada bruta de 45.333 milions al llarg del període, per tal d'eliminar el dèficit acumulat en la dotació de capital públic d'infraestructures que Catalunya té en relació a Espanya en l'horitzó 2030 —és a dir, passar de ser el 15,7% de l'estoc estatal al 19% el 2030— i, per tant, convergir amb la dotació dels principals països europeus.**

- 6. Demanem a l'Estat que executi les inversions sense dilacions, i si no pot, que transfereixi a la Generalitat els imports corresponents o els actius equivalents.**

- 7. Si l'endeutament públic és un problema, la col·laboració publicoprivada és una oportunitat per a l'economia catalana.**

@presscambrabcn

#CAT3040 #Infraestructures19

Cambra de Comerç de Barcelona

GABINET D'ESTUDIS